

ÅRSPLAN FOR STRAUMSNES OPPVEKSTSENTER BARNEHAGEN

2019 - 2020

Innhald

Føremålet med barnehagen.....	2
Leik, omsorg, danning og læring	2
Barnehagen sitt verdigrunnlag	3
Om oss	3
Fagområde og progresjon	4
Kartlegging.....	11
Dokumentasjon	11
Barns medverknad.....	12
Felles satsingsområde for barnehagane	13
Inkluderande barnehagemiljø	13
Språk.....	13
Pedagogisk bruk av IKT.....	13
Trafikksikker kommune	13
Lokale satsingsområde	14
Mat og måltider.....	14
Samarbeid mellom heim og barnehage	15
Tverrfagleg samarbeid.....	16
Overgangar	16
Tilvenning i barnehagen	16
Overgang barnehage - skule.....	16
Tradisjonar og høgtider	17
Barnehageruta for 2019/2020.....	18
Kontaktinformasjon.....	18

Føremålet med barnehagen

Innhaldet i barnehagen skal vere allsidig, variert og tilpassa enkeltbarnet og barnegruppa. I barnehagen skal barna få leike og utfalde skaparglede, undring og utforskarkrong.

Barnehagen skal vere ein kulturarena der barna er med skaparar av sin eigen kultur i ein atmosfære prega av humor og glede. Personalet skal utforme det fysiske miljøet slik at alle barn får høve til å delta aktivt i leik og andre aktivitetar, og slik at leiker og materiell er tilgjengelege for barna.

Kjelde: Rammeplanen 2017 (R17):19

Leik, omsorg, danning og læring

Leik

Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom leik – åleine og saman med andre. Leiken skal ha ein sentral plass i barnehagen og den skal vere ein arena for utvikling og læring og sosial og språkleg samhandling.

Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typar leik både ute og inne.

Kjelde: R17:20

Omsorg

I barnehagen skal alle barn oppleve at dei blir sett, forstått og respektert. Barnehagen skal gje barna høve til å utvikle tillit både til seg sjølve og andre. Omsorg er ein føresetnad for at barna skal vere trygge og trivast, og barnehagen skal aktivt leggje til rette for omsorgsfulle relasjonar.

Kjelde: R17:19

Danning

Barnehagen skal oppmuntre barna til å vere prøvande til og nysgjerrige på omverda og bidra til å leggje grunnlaget for modig, sjølvstendig og ansvarleg deltaking i demokratisk fellesskap. I barnehagen skal barna få delta i avgjerdss prosessar og vere med på å utvikle felles innhald.

Kjelde: R17:21

Læring

Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, tema, fenomen materiale og reiskapar som bidreg til meiningsfull samhandling. Barnas nysgjerrigkeit, kreativitet og vitelyst skal anerkjennast og stimulerast. Barna skal få bruke heile kroppen og alle sansar i læringsprosessane sine.

Kjelde: R17

Barnehagen sitt verdigrunnlag

Verdigrunnlaget til barnehagen skal formidlast, praktiserast og opplevast i alle deler av det pedagogiske arbeidet i barnehagen.

Samfunnsmandatet til barnehagen er, i samarbeid og forståing med heimen, å vareta barna sitt behov for omsorg og leik og fremje læring og danning som grunnlag for ein allsidig utvikling. Å møte kvart individ sitt behov for omsorg, tryggleik, tilhørsle og anerkjenning og sikre at barna får ta del i og medverke i fellesskapet, er viktige verdiar som skal speglast i barnehagen. Barnehagen skal fremje demokrati, mangfald, og gjensidig respekt, likestilling, berekraftig utvikling, livsmeistring og helse.

Kjelde: R17

Om oss

Straumsnes oppvekstsenteret består av ein avdelings barnehage og skule frå 1. til 4. klasse. Vi har eit godt samarbeid gjennom ulike aktivitetar. Oppvekstsenteret ligg nydelig til ved Nisser. Her har vi tilgang på variert uteområde som skog, fjell, eng og vatn i eit flott kulturlandskap. I nærmiljøet har vi moglegheita til å gå på museum, reise på hotellet og i symje bassenget, på fotballbanen, i gapahukar og grendehus med gym sal.

Barnehagens opningstider er frå 07.15 – 16.30. Barna som går i barnehagen blir delt i to mindre grupper, Tuss og Troll.

Barnehagen på Straumsnes er stengt 3 veker i juli, jol og påske veka. I tillegg kjem 5 planleggingsdagar fordelt utover barnehage året.

Fagområde og progresjon plan

I rammeplanen er det 7 fagområder som har stor betydning for barns utvikling, trivsel, allsidig utvikling og helse. Alle fagområda skal ses i ein samanheng og ha stor betydning i personalets planlegging. Progresjonsplane beskriv kva vi skal gje barna og sikre at dei får erfaring nok til å utvikle ferdigheter innafor eit vidt læringsfellesskap.

Progresjonsplanen er delt inn etter to aldersgrupper 1 - 3 år og 3 - 6 år. Dette skal gje oss føringar på kva vi skal jobbe med innafor dei alderstrinna. Oppdelinga er ikkje fastlåst og ein må heile tida evaluere dei opp i mot kvart barns alder, modning og forutsetningar.

Kommunikasjon, språk og tekst

Mål		
<ul style="list-style-type: none"> • barna skal få utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og eit mangfold av kommunikasjonsformer • Lære barna til å bruke språket til å skape relasjonar, deltagelse i leik og eit reiskap i kvar dagen. • Bruke språket for å uttrykke sine følelsar, tankar, meininger og erfaringar på ulike måtar		
Progresjon	1 – 3 år	
Kva skal barna oppleve i barnehagen?	Korleis skal personalet arbeide?	
<ul style="list-style-type: none"> • Forstå enkle beskjeder. • Sei enkle ord. 2 ordsetningar (2 åringer) • Sjå sammenhengen mellom bilder og ord. • Forstå enkle begreper. • Kjenne igjen og reagere når ein høyrer sit eige navn og ta kontakt med andre ved bruk av navn. • Sette ord på ønsker og følelsar. • Bruke språket aktivt for oppå noko i leik og samspele med andre. • få positiv tilbakemeldingar med verbal og nonverbal kommunikasjon. • Svare på enkle spørsmål eller henvendelser • Kjenne igjen og lære seg sanger, rim/ regler og bevegelser til sanger • Ha bevissthet rundt sit eiga kjønn • Øve på å kunne lytte til og gjenfortelle	<p>Følgje opp samtalen med barna. Leike med lyder</p> <p>Lese bøker og benevne gjenstander</p> <p>Bevisst bruke namn, og tolke barns kroppsspråk.</p> <p>Være støttende med språk i leikesituasjoner</p> <p>Bruke god tid på å prate med barna og å lytte til det de vil fortelje. Være tydelig.</p> <p>Sørge for at alle blir lest for jevnlig, aleine eller i grupper. Bruke sang og rim aktivt gjennom dagen.</p> <p>Sortere ting i kategorier. Stille spørsmål om det vi har gjort i fellesskap og individuelt.</p>	
3 – 6 år		
Kva	Korleis/ Metode	
<ul style="list-style-type: none"> • Videreføring av punkta på 1 - 3 års stadiet • Ta i mot og følge beskjeder • Kategorisere og sortere ulike begreper/objekter?	Lære nøkkelord og repetere det barna alerede kan.	

<ul style="list-style-type: none"> • Bruke språket for å forklare kva som har skjedd i ei hending og til problemløysning • Kunne sanger, rim og regler som vert bruka. • Kunne gjenkjenne navnet sitt skriftleg • Følge med i bøker uten bilder og historier som blir fortalt • Huske og gjenfortelle histotiar og opplevingar • Bruke fortidsformer og framtidsform • Forstå humor og leik med språket (leite etter rimord, vitsar og gåter) • Lære å ta ordet og uttrykke si mening • Delta i samtaler og lytte til kvarandre og vente på tur • Bruke språket aktivt i leik • Begynnande interesse for leike skriving og lesing. • Bøyning av verb og bruk av preposisjonar • Bruk av tall og bokstavar i det daglege. • Interesse for å skrive sit eige namn. • Kjennskap til alfabetet og språklyd 	<p>De voksne bruker sang og rim aktivt i hverdagen. Vise interesse for skriving.</p> <p>Ha gode lesestunder, med bøker barna er interessert i. Snakke om ting vi har gjort sammen, bruke tid og refleksjon.</p> <p>Spille spill, leike og tøyse med ord.</p> <p>Dagtavle</p>
---	--

Kropp, røsle, mat og helse

Mål		
<ul style="list-style-type: none"> • Oppleve glede og mestring gjennom ulike aktivitetar inne og ute året rundt i ulikt vær. • Få ein trygg og positiv oppfatning av seg sjølv og sine eigne kjensler samtid som ein skal ha respekt for andre. • Få ein innsikt over kvar maten kjem ifrå og kva eit sunt kosthold er • God hygge og rutiner (?) 		
Progresjon		
1 – 3 år		
Kva	Korleis/ Metode	
<ul style="list-style-type: none"> • Utvikle positiv sjølv oppfatelse gjennom kroppsleg mestring • Lære namn på kroppsdelar • Bevisstgjøring av følesar • Lære å ete, drikke og smøre sin eigen mat • Vere med på matlagninga • Vere aktiv med i påkledninga av seg sjølv • Lære god hygiene og håndvask. 	<p>jobbe med «meg selv» ut fra barns modningsnivå og interesse. Snakke om kroppsdelar i hverdagen. Snakke om følelser når de er der. La barna prøve selv under måltidet.</p> <p>Legge til rette for ro og tid i garderobesituasjon</p>	

<ul style="list-style-type: none"> Øve på å sitte i ro. Øve/lære seg å gå på do. Videreutvikle sin kroppsbeherskelse, fin og grovmotorikk (blant anna pinsettgrep) 	<p>Faste rutiner på håndvask</p> <p>Være tilstede og oppmuntrende</p> <p>Tilrettelegge for aktiviteter som stimulerer grovmotorisk og finmotorisk utvikling. Ved gymaktiviteter ute og inne samt pusle, tegne, perle og tur.</p>
3 – 6 år	
Kva	Korleis/ Metode
<ul style="list-style-type: none"> Videreutvikle fin og grovmotoriske ferdigheter. Etablere eit godt blyantgrep Smøre maten sin sjølv og vere med på å lage mat Kle på seg sjølv Slutte med bleie Få kunnskap om menneskekroppen og kroppens fungering. Bevist på følelses registret vi har. Forståelse og betydningen av eit godt og sunt kosthold. Få smake og lukte på ulike matvarer (sur/salt/bittert/søtt) Bevist på sin egen kropp og utfordre dei motoriske ferdighetene (ski, ball osv.) 	<p>Tilrettelegge for aktiviteter som stimulerer grovmotorisk og finmotorisk utvikling. Ved gymaktiviteter ute og inne samt pusle, tegne, perle og tur.</p> <p>Barna smører maten sin selv til lunch, får veiledning og støtte</p> <p>Tema i samling og i gymaktivitet</p> <p>Prate om følelser som dukker opp Ha gode matvarer i barnehagen og prate om de</p> <p>Ha om smaker i samling</p> <p>Gi de utfordringer akkurat passe store nok til at de mestrer og tørr litt til.</p>

Natur, miljø og teknologi

Mål	
<ul style="list-style-type: none"> Vekke barns nysgjerrighet på naturvitenskaplige fenomen og føle tilhøyset til naturen Gjere erfaringar med å bruke teknologi og reiskapar. 	
Progresjon	
1 – 3 år	
Kva	Korleis/ Metode
<ul style="list-style-type: none"> Få kjennskap til norske dyr og husdyr Stimulere grov og fin motoriske ferdigheter ute i naturen. Få gode opplevelsar av turar i naturen Få mulighet til å bruke sansane sine og undre seg over ting i naturen når man er på tur. Få kjennskap til kvar maten vi et kjem ifrå. Vere med på planting og høsting? Få erfaring med Ipad 	<p>Ha dyr og planter som tema/planting og høsting, kva kan vi lage av det vi har i naturen.</p> <p>Ta barna med på tur i nærmiljøet og naturen. Undre oss saman med barna, bruke sansene og studere de vi møter</p> <p>Bruke ipad i hverdagen</p>

<ul style="list-style-type: none"> Bli presangert ulike med plante i naturen og korleis ein tar vare på dette Bli introdusert for dei ulike årstidene og kva som skjer då 	Bruke dagtavle hver dag
3 – 6 år	
Kva	Korleis/ Metode
<ul style="list-style-type: none"> Oppleve naturen som ein leikeplass Vidareutvikle dei motoriske ferdighetane ute i naturen Lage konstruksjonar av ulik materiell og reiskap Eksperimentere med naturfenomen og fysiske lover Kunnskap om dei fire årstidene Kilde sortering, gjenbruk og miljøvern Få kunnskap om ulike dyre- og plante artar som er i naturen rundt oss. Kunnskap om korleis menneske og naturen er avhengige av kvarandre. Enkle kjemi/fysikk forsøk Ipad som hjelphemiddel i kvardagen 	<p>Bruke både forestillende og ikkje forestillende materiale i konstruksjonsleik</p> <p>Bruke dagtavla Oppmuntre og vise barna at vi driver med kildesortering. Plukke plast. Studere flora og fauna</p> <p>Formidle kunnskap om naturen, naturfenomen og naturvern. Ha forskjellige forsøk og eksperiment i samling Bruke ipad i hverdagen.</p>

Mengde, rom og form

Mål	
<ul style="list-style-type: none"> Utvikle barnas matematiske kompetanse gjennom leik, eksperimentering gjennom styrte og kvardagslege aktivitetar Gjere barna nysgjerrige, undrande og motiverte på problemløysning og matematiske begrep 	
Progresjon	
Kva	Korleis/ Metode
<ul style="list-style-type: none"> Undersøkje og kjenne igjen ulike former (trekant, sirkel, firkant osv.) Tall remse: 1 – 2 – 3 Bli introdusert for talla opp til 10 (?) Finne plassens sin i garderoben og ved bordet. Orientere seg rundt i barnehagen. Begreper (preposisjoner?): over/under, liten – mellom – stor Forstå forskjellen på: tom/full, liten/stor, Klassefisering, sorter etter form, farge og størrelse. Vise forståelse for ulike størrelser og motsetninger: høy/lav, lang/kort, tung/lett, tykk/tynn osv. 	<p>Være aktiv voksen og benevne leiker hva slags form de har, og telle de vi har rundt oss.</p> <p>Bruke bilder og navn på plassene til barna</p> <p>Bruke preposisjoner i leik, skal vi krabbe under,,, ligger bamsen oppi,,,</p> <p>La barna bli med å rydde i rett kasse, biler i en, tog i en osv. Bruke begrepa aktivt i hverdag</p>

3 – 6 år	
Kva	Korleis/ Metode
<ul style="list-style-type: none"> Lære namn på trekant, firkant, sirkel og gjenjenne figurane. Forstå preposisjonane: mellom, ved sidna, av foran, bak og tidsbegreper: i dag, i morgo Følgje reglar i ulike spel og songleikar Orientere seg i terrenget etter beskjedar eller kart (skattejakt). Har forståelse for rekkefølge: Kor i rekka er du? Kjenne til talla opp til ti (20?). Gjenjenne dei vanlege fargane og kva dei heiter. Kjenne til vekedagar, månadar og dei forskjellige årstidene Kjenne til bokstavar og tall Kunne bruke ein terning Tidsbegreper: i går, i morgo osv. Forstå sammenhengen mellom tall og mengde 	<p>Spill og førskoleaktiviteter.</p> <p>Bruke preposisjonene i leiken ilag med barna.</p> <p>Introdusere barna for regelleik og brettspill.</p> <p>Øve på å stå i rekke i ulike situasjoner, benevne plassene barna står på.</p> <p>Telle</p> <p>Lære fargene.</p> <p>Blir brukt hver dag i dagtavla</p> <p>Bruke språkløyper og aktiviteter der de blir introdusert for bokstaver og tall.</p>

Etikk, religion og filosofi

Mål	
<ul style="list-style-type: none"> Barna skal få oppleve respekt for sin kultur og religion Få mulighet til å tilegne seg samfunnets grunnleggende verdier og kjennskap til tradisjoner og høytider Anerkjennande voksne som gjer rett til medverke i sin eigen kvardag og utvikling. Barna skal oppleve undrande voksne 	
Progresjon	
1 – 3 år	
Kva	Korleis/ Metode
<ul style="list-style-type: none"> Annerkjennande voksne som tar barna på alvor og undrar seg saman Gje og vise omsorg og inkludere kvarandre Ta egne val og sette grenser for seg sjølv Dele med kvarandre i leik, rundt bordet. Hjelpe kvarandre Lære og gi og ta – vente på tur Vise empat og hensyn for kvarandre Snakke höfleg til kvarandre og respektere kvarandres ulikhetar Prate om førelsar og gjennjenne dei hos kvarandre. Begynnande forståeleg for konsekvensar for eiga handling. 	<p>Vaksne som leser barna kroppsspråk og mimikk.</p> <p>Voksen støttar barn som tørr å ta val.</p> <p>Vaksne som er med i leik og hjelper til ved konflikter eller andre problemstillinger.</p> <p>Grønne tanker, glade barn</p>

3 – 6 år	
Kva	Korleis/ Metode
<ul style="list-style-type: none"> • Respektere kvarandre • Respektere at eigne ynskjer ikkje alltid blir oppfylt. • Tilegne seg samfunnets grunnleggande verdiar • Vise toleranse for ulikhetar og empati i relasjon med andre. • Lære å løyse konfliktar på ein akseptert måte • Lære å forhandle i situasjonar der ein er ueinig/ problemløysning. • Få kjennskap til tradisjonar knytt til høgtider i religionar/livssyn som er representert i barnehagen. • Forstå speleregler og godt dei • Forstå konsekvensen av eiga handling • Øve på å vere inkluderande, epatisk, rause med kvarandre. • Undre seg over livet(naturen, liv og død mm) ting i lag med andre • Delta i samtaler og reflektere over ulike erfaringar. • Den Gyldne regelen: Alt du vil at andre skal gjere mot deg, skal du gjere mort dei. 	<p>Samtale med barna om tema barna er opptatt av, kva betyr vennskap, samarbeid, hvordan viser vi hensyn til hverandre osv.</p> <p>Være tilstede som voksen når konflikter oppstår i leiken, veilede og vise hvordan man kan komme til enighet, gjøre avtaler.</p> <p>Bruke tid når vi er ute, være på barnas nivå, stoppe opp og undre oss ilag. Gi barna tid til å svare</p>

Nærmiljø og samfunn

Mål	
Progresjon	1 – 3 år
Kva	Korleis/ Metode
<ul style="list-style-type: none"> • Bli kjent med nærområdet gjeoom opplevelsar, erfaringar og besøk • Få innsyn i ulike tradisjonar og skikkar i nærområdet. • Barna skal føle at dei er ein aktiv part i kvardagen og samfunnet gjennom deltaking og medbestemmelse. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Bli trygge på seg sjølv, vaksne og andre barn i barnehagen. • Bli kjent i og rundt barnehagen • Bli ein del av fellesskapet og er fare å måtte ta hensyn til kvarandre. • Norges nasjonaldag, 17. mai. • Andre nasjonaldagar som er reoresentert i bhg?? • Samenes nasjonaldag • Barnehagedagen • På besøk til ein gard eller oppleve dyr på nært hold. 	<p>Ha en primærkontakt ved tilvenning, trygge rammer i barnehagen.</p> <p>Bruke nærområdet som turområde</p> <p>Bruke farger som representerer flagget til nasjonaldagene som er representert.</p> <p>Se og samtale om sauens nivå når den er på jordet ved barnehagen</p>
3 – 6 år	

Kva	Korleis/ Metode
<ul style="list-style-type: none"> Bli kjent med nærmiljøet rundt barnehagen Reise på besøk rundt i nærmiljøet. Efare at vi er likeverdige, uavhengig av kjønn og delta i eit felleskap. Norges nasjonaldag, 17. mai. Andre nasjonaldagar som er representert i bhg?? Samenes nasjonaldag Oppleve medbestemmerlse og føle at ein er ein del av eit demokratisk samfunn. Her bur eg! Utvikle forståelse for ulike tradisjonar og sikker. Få begynnande kunnskap om menneskerettighetar, Barnekonvesjonen. Lære om dyrehold og gardsdrift/besøk. 	<p>Fast turdag der vi bruker nærmiljøet som turmål</p> <p>På tur i grupper lærer vi å ta hensyn til hverandre.</p> <p>Tegne flagg og se bilder av nasjonaldager som er representert.</p> <p>Være lydhøre overfor barns innspill, la barnets stemme bli hørt</p> <p>Fokus på enkeltbarn, mitt hus, min familie, min sang, favorittdyr osv.</p> <p>Innkluderende barnehage og skolemiljø</p> <p>Besøke en bonde i nærmiljøet.</p>

Kunst, kultur og kreativitet

Mål	
<ul style="list-style-type: none"> Barna skal få estetisk erfaring med kunst og kultur i ulike former på ein måte som skapar undring Barna skal få erfaring og opplevelsar med musikk, dans, drama, teater, litteratur, film og biletkunst. 	
Progresjon	
1 – 3 år	
Kva	Korleis/ Metode
<ul style="list-style-type: none"> Introdusere barna for ulike formingsmateriell Bruke musikk, song, dans og bevegelse Bli kjent med farge namn Gje inspirasjon til kreativitet Gje rom og materiell som inspirerer til rollelek Få opplevelingar med ulike instrumenter og andre materielle som ein kan skape musikk av. 	<ul style="list-style-type: none"> Barnehagen legg til rette for at barna har tilgang til ulike formings verktøy og la barna prøve ut ulike teknikar. Benevne fargenamn Fange opp barnas interesser og bruke dette i aktivitetar Verne om rollelekken og legge til rette for dette i kvardagen. Gje barna tilgang til å møte ulike instrument og skape undring rund det å lage lyd og sette dette saman.
3 – 6 år	
Kva	Korleis/ Metode
<ul style="list-style-type: none"> Bruke eventyr og bøkar til dramatisering og andre kunstformer Gje uttrykk for kreativitet og fantasi gjennom ulike kunstformer som musikk, språk, dans og drama. 	<ul style="list-style-type: none"> Lage og rollespel, film og dramatisere historier/ evnetyr.

<ul style="list-style-type: none"> • Ulike formingsaktivitetar der barna opplever skaparglede og kan undre seg. • Fargelegging og øve på å holde seg innafor ein strek, teikne etter ein ting, hodefotting, blyantrgrep • Kunne fargenamn • Kunne sangar, rim og regler som • Kunne gjennfortelje ei historie, eventyr, dikt osv. 	<ul style="list-style-type: none"> • Undre seg saman med barna og hjelpe dei med å la fantasien gå litt løps. Legge til rette for aktivitetar som barna syns er betydningsfulle og skapar glede. • Bruke fargenamn aktivt i kvardagen • Bruke sanagar, rim og regler aktivit i kvardagen.
--	--

Kartlegging

Barnehagane i Kviteseid brukar eit skjema for kartlegging som heiter TRAS. Dette er eit skjema for Tidleg registrering Av Språkutvikling, som registrerer barnets ferdigheitar når det gjeld:

- Samspel, kommunikasjon og merksemd
- Språkforståing og språkleg medvit
- Uttale, ordproduksjon og setningsproduksjon.

Alle forskulebarn får tilbod om kartlegging ved hjelp av eit program som heiter KoPs, Kognitiv Profil-system. Hjelpebiddelet skal brukast til å kartleggje kva føresetnader barnet har i 5- års alder til å lære å lese og skrive. Oppgåvene er laga som ulike dataspel tilpassa aldersgruppa som barnet er i. Denne kartlegginga er det spesialpedagogen som har ansvaret for å utføre. Den er frivillig og foreldra må gje samtykke til gjennomføring.

Dokumentasjon

Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagen sitt arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske verksemda. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal gi foreldra, lokalmiljøet og kommunen som barnehagens

myndigkeit informasjon om kva barn opplever, lærer og gjer i barnehagen, og om korleis barnehagen oppfyller krava i barnehagelova og rammeplanen.

Kjelde: R17:39

På Straumsnes dokumenterer vi arbeidet gjennom bilde plakatar med tekst, lagar bøkar og filmar på læringsbrett og gjennom ulike materielle ting skapar vi kunst og kreasjoner sammen.

Kvar ansatt har fått satt av tid til planlegging der dei må fylle ut eit kva, korleis, kvifor og evaluerings skjema. Måla for aktiviteten skal hentast frå progresjonsplanen og fagområda i rammeplanen. Etter kvar aktivitet evaluerer den enkelte arbeidet sitt opp mot desse måla.

På personalmøte og tilbakemeldingar frå barna og foreldre vurderer vi månaden som har gått. Resultatet av denne refleksjonen og vurderinga blir deretter grunnlaget for ny planlegging.

Barns medverknad

Barnehagen skal sikre barna sin rett til medverknad ved å leggje til rette for og oppmunstre til at barna kan få gitt uttrykk for kva dei synest om den daglege verksemda i barnehagen, jf. Barnehagelova §§1 og 3.

Barnehagen skal vere bevisst på dei ulike uttrykksformene til barna og leggje til rette for medverknad på måtar som er tilpassa alderen, erfaringane, dei individuelle føresetnadene og behova til barna. Ein skal vektlegge synspunkta til barna i samsvar med alder og modenskap. Barna skal ikkje få meir ansvar enn dei er rusta til å ta.

På Straumsnes er personalet oppmerksame på og lese barnas kropps språk og tar med barnas interesser i planlegginga. Personalet svarar på barnas spørsmål og undrar seg over ting i lag. For at barna skal føle seg verdifulle og at dei har medverknad i kvardagen må dei vaksne møte barna med respekt og anerkjenne deira følelsar og meininger/utsegn. Dei vaksne må lytte til og ta med barnas innspel og utsegn i planlegginga.

Felles satsingsområde for barnehagane

Inkluderande barnehagemiljø

Barnehagane deltek i pulje tre av den nasjonale satsinga «Inkluderande barnehage- og skulemiljø» saman med dei andre kommunane i Vest-Telemark. Hovudmålsetinga er at barnehagane skal ha høg kvalitet som fremjar trivsel, leik og læring. Vi jobbar med kompetanseheving i personalet knytt til anerkjennande kommunikasjon, vaksenrolla og systematisk kartlegging av barnehagemiljøet. På heimesida til kommunen finn du planen for satsinga. Der kan du lese meir om dette.

Språk

Barnehagane i Kviteseid kommune har gjennom fleire år jobba med språk som satsingsområde. Vi har jobba med «Språkløyper» som er kompetansehevingspakker personalet gjennomfører. Det har mellom anna vore fokus på lesing for barn, og dei mange måtane ein kan lese ei bok på saman. Barnehagane har også etablert lesegrupper. Vi har også jobba saman med skulen om å utarbeid ein plan for overgang frå barnehage til skule som også inneheld fokus på språk og språkutvikling.

Pedagogisk bruk av IKT

I rammeplanen 2017 er det tydelege føringar på utvikling av barn sin digitale kompetanse. Barnehagen sin digitale praksis skal bidra til barna sin leik, kreativitet og læring. Personalet i barnehagen skal vera aktive saman med barna når digitale verktøy er i bruk.

Kjelde: R17

Frå hausten 2019 vil kvar barnehage ha ei inter aktiv tavle med pedagogisk innhald tilpassa barnehagen. Dei tilsette vil ha kvar sitt læringsbrett til bruk i det pedagogiske arbeidet saman med barna.

Trafikksikker kommune

Kviteseid kommune jobbar etter Trygg Trafikk sine kriterier for trafikksikker kommune.

Mål: Vi skal bidra til å gje barn gode haldningar til åtferd i trafikken.

Tema trafikktryggleik er ein del av fagområdet *Nærmiljø og samfunn*. På denne måten er trafikkopplæring ein integrert del av omsorgs- og opplæringsarbeidet i barnehagane. Barna lærer om trafikkreglar og korleis dei skal forstå trafikkbiletet når dei er på ulike turar. Dei lærer også om bruk av bilbelte, hjelm og refleks.

Trafikktryggleik er tema på foreldremøte. Mellom anna er barnehagen opptatt av trafikktryggleik i samband med vegen til og frå barnehagen.

Lokale satsingsområde

I Straumsnes barnehage er vi opptatte av nærmiljøet rundt oss og ha eit «berekraftig» forhold til naturen. Det er viktig å lære barna korleis ein skal ivareta naturen og kva resursar den har å by på. Dette får organe erfare gjennom for eksempel kildesortering, planting av spislege vekstar, på tur i skog og mark, sanke bær, gardsbesøk for å sjå kor maten kjem ifrå osv.

Vi ser det som svært nyttig at leiken har størst fokus i kvardagen. Gjennom leik kan barna erfare, lære og bearbeide opplevingar i kvardagen gjennom, eit sosialt samspel med andre barn og voksne. I leiken må barna bruke språket aktivt og sine sosiale ferdighetar. Sosial kompetanse er ein føresetnad for å fungere godt saman med andre og omfattar ferdigheter, kunnskapar og haldningar som blir utvikla gjennom sosialt samspel (R. 17 s. 22).

I barnehagen jobbar personalet tett på barna for å kunne støtte, veilede og finne løysningar på konflikt, sette egne grenser, men og respektere andre sine grenser. Gjennom felles tur, leik og aktivitet støtter personalet barna i initiativ til samspill, reflektere over egne og andres følelsar og vi jobbar med å førebygge uheldige samspillmønster.

Mat og måltider

Måltidene i barnehagen er ein viktig del av kvardagen i barnehagen og barnas totale kosthald, utvikling og helse. Barnehagane har eit medansvar for at barn får i seg riktig mat og å lære barna gode mat vaner. Barnehagane i Kviteseid kommune følgjer difor helsedirektoratet sine retningslinjer for mat i barnehagen.

Barnehagen serverer tre måltid om dagen (frukost, lunsj og ettermiddagsmat). Ved lunsj og ettermiddagsmåltidene er det alltid grovt brød, fisk og kjøttprodukt, meieriprodukt, grønsaker, frukt og bær på bordet. Det serverast mjølk og vatn til alle måltidene. Barnehagane har fokus på eit variert tilbod som sikrar at barna får smake ulik mat, og dermed kan lære å like fleire forskjellige smaker, lukter og konsistensar. Barnehagen har gode rutinar for handvask før og etter måltidene og toalettbesøk.

Personalalet tek aktivt del i måltidet gjennom samspel med barna, sitte sammen og dersom mogleg ete sammen med barna. Måltida har, i tillegg til å skulle gje barna energi og næringsstoff, stor betydning som sosial og kulturell arena. I barnehagekvardagen er måltidet som sosial arena viktig for møtet mellom barn og mellom barn og voksen. Måltidet gjev ei strukturert ramme for samspel, deltaking og dialog, og er viktig for fellesskapet og for å skape trivsel. Personalalet er viktige rollemodellar, og barna lærer av kva dei gjer og korleis ein skal vera saman rundt eit matbord

Kjelde: Retningslinjer for mat i barnehagen, Helsedirektoratet

Samarbeid mellom heim og barnehage

Barnehagen skal i samarbeid og forståing med heimen ivareta barnas behov for omsorg og leik og fremje læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling (Barnehagelova §1). Samarbeidet mellom heimen og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål. Foreldra og barnehagepersonalet har eit felles ansvar for at barnet skal trivast og utvikle seg. For å få til det, prøver vi å få så god kontakt med heimen som mogeleg. At personale og foreldre møter kvarandre, snakkar saman og ser på samarbeid som viktig, er ein grunnleggjande føresetnad. Vi ynskjer at foreldra skal bli godt kjende med oss, og få tillit til oss i barnehagen. Det er viktig at foreldra veit korleis barna har det i barnehagen, slik at dei kan vera trygge for barna den tida dei er her. Den viktigaste kontakten skjer dagleg ved levering og henting.

Vi vil ha 1-2 foreldremøte og 1-2 foreldresamtaler i løpet av året.

På foreldremøta blir mellom anna barnehagens innhald og planar diskutert. Det blir forventa at dei som har barn i barnehagen møter på desse møta. Det er viktig slik at personalet og

foreldra saman kan finne ut kva som er det beste tilbodet til barna. Møta kan òg bli bruka til å ta opp diverse tema. Kom gjerne med ynskjer!

Tverrfagleg samarbeid

Barnehagane i Kviteseid har samarbeid med pedagogisk psykologisk teneste (PPT). Der har vi FSB -møter (Forum for Systemretta arbeid i Barnehagen) 4 gongar i året. I desse møta kan vi drøfte barn med problem eller vanskår, etter samtykke til dette frå føresette. Ved vidare vanskår kan vi melder saka til PPT i samarbeid med føresette. PPT utreiar vanskår og arbeidet munnar ut i ei sakkunnig vurdering. PPT gjev også råd og rettleiing til personalet og føresette.

Helsestasjonen samarbeider vi m.a. med ved at vi har ulike kartleggingsverktøy for barna. Mange av desse er knytt til språk og språkutvikling. Helsestasjon har t.d. «Språk 4», medan barnehagen har «TRAS» og «KoPS». Barnehagen og Helsestasjon kan samarbeide seg i mellom etter samtykke frå føresette.

Kviteseid kommune har spesialpedagog for barnehagane i til saman 110 % stilling. Spesialpedagogane har ansvar for å fylge opp barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp. I tillegg kan spesialpedagogane jobbe førebyggande med enkeltbarn eller barnegrupper.

Barnevernet kan og hjelpe barnehagen og heimen ved behov.

Overgangar

Tilvenning i barnehagen

Å begynne i barnehagen er ein stor forandring i barnets liv. Difor er det viktig å sikre at barnet får ein omsorgsfull tilvenning med trygge og gode rammer. Tilvenningsperioden har tre faser. Den første fasen er å venje barnet til det miljøet som er i barnehagen i lag med foreldra. Den andre fasen for barnet er å bli kjent med dei tilsette, slik at dei kan vere ein trygg og omsorgsfull person når foreldra ikkje er tilstades. Den tredje fasen er å venje barnet til å vere i barnehagen utan foreldra over tid i eit samspel med store og små.

Overgang barnehage - skule

Barnehagane har i samarbeid med skulen utarbeida ein eigen plan for overgang skule jf. Opplæringslova § 13-5 og

Barnehagelova § 2a. Denne finn du på heimesidene til kommunen.

Tradisjonar og høgtider

Kva	Korleis	Tidspunkt
Barnas bursdags feiring i barnehagen	Barna kan velje mellom vaffel, smoothie, muffins. Det vart tent antall lys for barnets alder, dekka fint bord og synge bursdags song.	Dagen då barnet har bursdag eller så nært til ved frukt måltidet.
Kantine med skulen	Vi «kjøper» pizza på skule kjøkkenet. Inntekta går til ongane.	1 gong i månaden, 6 gonger i året.
Frukost med sanitetslaget	Sanitetslaget kjem og lagar til frukost for oss og fortell om viktigheten av sunn mat.	September
Tv aksjonen	Vi sel egen produserte ting og suppe til inntekt for Tv aksjonen.	Oktober
Førskulegruppe samarbeid med skulen	<ul style="list-style-type: none"> • Rullerande fjelltur. I år blir det Tverrfjell • Skitur • Joleverkstad • Bli kjent dag 	September Mars Desember Mai
Nasjonal brannvern veke	Bevisstgjere barna på kva dei skal gjere dersom det oppstår brann. Vi brukar opplegget til brannbamsen Bjørnis.	Veke 38
Samarbeidsrådsmøte	Møte med representantar frå elevane, foreldre, politisk og leirane på oppvekstsenteret. Saker som angår drifta.	1 på hausten og 1 på våren. Ekstraordinært ved behov.
Jol	<ul style="list-style-type: none"> • Jolegran tenning m / foreldre frukost • Lucia der toget går til skulen. • Kyrkje gudsteneste for førskulegruppa • Enkel formidling av det kristne jolebodskapet • Joletrefest • Jolebord • Joleverksted for førskulebarna og skulen med husflid laget. 	Fyrste mandag i desember 13. desember
Karneval	Vi kler oss ut og har fest i barnehagen	Før faste
Samisk nasjonaldag	Vi fortell om samane og kanskje et ein samisk rett dersom den treff ein barnehagedag.	6. februar
Barnehagedagen	Nasjonal barnehagedag med rullerande tema	Mars
Leik i vatn for 4.åringane	Nasjonal stønad der fokuset er på å gjere barn trygge i vatn.	Januar, februar
Førstehjelp	Lære ongane førstehjelp ved hjelp av opplegget Henry	Februar, mars
Påske	<ul style="list-style-type: none"> • Enkel formidling av det kristne påskebodskap Påskelunsj m/ skulen 	
Sommar avslutning	Vi samlast til grilling på klubbhuset til sosialt samvær	Juni

Barnehageruta for 2019 - 2020

Fyrste dag i barnehagen: Måndag 19. august 2019

Siste dag før jol: Måndag 23. desember 2019

Fyrste dag etter jol Fredag 3. januar 2020

Barnehageåret sluttar ved start av nytt barnehage år

Barnehagen er stengt i vekene 8, 29 og 30 på sommaren, mellom jol og nyttår, i påskeveka og på fylgjande kurs- og planleggingsdagar:

Torsdag 15. august 2019

Fredag 16. august 2019

Fredag 1. november 2019

Torsdag 2. januar 2020

Fredag 22. mai 2020

Kontaktinformasjon

Barnehagen 350 53 325

Skulen 350 53 320

Fagleiar Mari Anette Solvang 350 53 325/ 476 36 311 marisolvang@kviteseid.kommune.no

Barnegruppa 409 00 278